



Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на отварању 6. међународне конференције „Страдање Срба, Јевреја, Рома и осталих на територији бивше Југославије – опасност историјског ревизионизма“:

„Поштоване даме и господо,
Цењени гости,

Част ми је да се обратим овом уваженом скупу посвећеном страдању Јевреја, Рома и Срба у Другом светском рату. Захваљујем организаторима на иницијативи да ову важну тему поново уведе у интелектуални и јавни дискурс, посебно из угла чињенице да после више од седамдесет година од краја Другог светског рата и даље постоје ревизионистичке аспирације и да оне, нажалост, добијају на интензитету и у нашем региону.

У погледу обележавања и сећања на жртве холокауста и геноцида, јануар представља важан месец, јер се на основу резолуције Генералне скупштине Уједињених нација из 2005. године 27. јануара обележава Међународни дан сећања на холокауст. Опредељујући се за дан када је 1945. године Црвена армија ослободила логор Аушвиц-Биркенау, Уједињене нације су се руководиле потребом реafirмације људских права, превенције и кажњавања злочина геноцида, као и борбе против стално присутне опасности од расне, националне и верске мржње, засноване на предрасудама. Па ипак, и данас, после више од седамдесет година од завршетка Другог светског рата, појаве ревизионизма и мржње су и даље присутне, нажалост, и на простору бивше Југославије. У неким земљама то већ представља тренд, готово свакодневну појаву. Нечувен карактер злочина почињених над Србима, Јеврејима и Ромима захтева од нас да останемо посвећени сећању и одавању почастима жртвама, изношењу стравичне истине и супротстављању онима који је искривљују или поричу. Са жаљењем констатујем да смо сведоци једног новог, све јачег и врло опасног прекрајања историје.

У Јасеновцу, једном од најозоглашенијих логора, Срби, Јевреји и Роми били су подвргнути систематском уништењу, без преседана, од стране усташког режима НДХ. Не заборављамо Јасеновац, као што не заборављамо Пребиловце, нити комплекс логора Госпић-Јадовно-Паг, ни друга стратишта, управо због свих недужних жртава, од којих су многе била деца и жене, и не смемо дозволити насилно нити перфидно мењање погледа

на прошлост и историјске чињенице, јер се тиме релативизују и негирају страдања целих народа у прошлости. Посебно је алармантно ако покушаји негирања злочина и прекрајања историје добијају индиректну или директну званичну подршку, укључујући и њену јавну манифестацију и покушај афирмације и рехабилитације злочиначких режима, као што је то био режим у НДХ.

Због тога данас и постоји забринутост услед опасности од оживљавања и легитимације идеологије и политичких мишљења и праксе које су довеле до таквих страхаота. Део поменутих настојања су и ненаучне реинтерпретације догађаја и процеса из периода Другог светског рата, укључујући и страдање Срба, Јевреја и Рома на територији бивше Југославије, које понављањем постају део јавног говора и покушаја оправдавања злочина. Наша дужност је да се против те праксе и њеног подстицања боримо а наш основни задатак, данас, да штитимо и негујемо културу сећања. Ми имамо огромну одговорност и према себи, али и својим прецима и потомцима, да чувамо историјско памћење на оне који су страдали у Другом светском рату, како се ово мрачно поглавље историје никада више не би поновило.

Република Србија, институционално учествује и подржава активности којима се чува сећање на жртве холокауста и геноцида, кроз образовни програм, као и кроз процес враћања имовине жртвама холокауста. Подсетио бих да је Република Србија учинила велике напоре у циљу усвајања и спровођења Закона о повраћају имовине жртвама холокауста, што је и препознато у међународној заједници, а што је важније, од стране јеврејских удружења овај закон је оцењен као један од најбољих по садржају, а посебно се апострофира што је одмах по доношењу отпочела и његова активна имплементација. Осим већ традиционалних меморијалних манифестација жртвама фашизма у Крагујевцу, Краљеву, на Бањици, Старом сајмишту, Јајинцима, у Нишу, Драгинцу и другим стратиштима, желео бих да подсетим да је Република Србија организовала изложбу „Јасеновац – Аушвиц Балкана“ у јануару 2018. године у Њујорку, што представља наш значајан допринос у борби против историјског ревизионизма.

Даме и господо,

Дозволите ми да закључим своје излагање изражавајући наду да ће данашња конференција допринети не само обнављању и неговању сећања на жртве, већ и бољем разумевању и већој толеранцији, које су кључ за спречавање сукоба, а тиме и потенцијалних злочина.

Захваљујем на пажњи и желим нам свима успешан рад."